

forhold. I denne Henseende stemmer det med alle tidligere Rentelove, som ere givne her i Landet i de sidste 200 Aar; de ere alle gaaede ud fra den Grundsætning, at allerede bestaaende Renteforhold ikke burde berøres af Love, som forandrede Rentefoden. Fra denne Grundsætning, som jo støtter sig paa Princippet om, at velerhvervede Rettigheder bør respekteres, kunde der formentlig kun være Tale om at gøre Undtagelse i et enkelt Tilfælde, som jeg blot skal berøre, da det næppe har videre praktisk Interesse. Det er det Tilfælde, hvor en Debitor maatte have bundet sig enten for meget lang Tid eller maatte for bestandig til at svare en højere Rente end almindeligt. I et saadant Tilfælde, hvor der jo vilde foreligge en Art økonomisk Slaveri, vilde det kunne forsvares, om Lovgivningsmagten greb forandrende ind i det bestaaende Forhold. Men uden for denne enkelte Undtagelse maa det som Regel gælde, at gyldigt affluttede Rentsforhold respekteres. Dette vil imidlertid, som alt anthdet, kun sige, at umiddelbart og direkte berøres bestaaende Forhold ikke af Forslaget. Derimod vilde bestaaende Forhold kunne berøres middelbart og indirekte. Hvad de private Renteforhold angaar, da vil en ny Rentelov, som nedsætter Rentefoden, kunne give Debitorerne Lejlighed til ved Opsigelse at faa deres Rentebyrde formindsket, og naar der tillige sørges for, at det bliver let at ombytte Laan — og der foreligger jo for Nøgtsdagen et Lovforslag, som gaar i den Retning — saa vilde private Debitorer ad indirekte Vej kunne faa megen Gavn af en Lov som den foreliggende. Hvad dernæst de offentlige Omraader angaar, paa hvilke Staten er særlig raadig over Rentens Fastsættelse, vil en Lov, som nedsætter Rentefoden, kunne faa den Betydning, at den bliver den nødvendige Forudsætning for en Rentenedsættelse. Jeg sigter hermed til Omraader som Overformynderiet, Livrenteanstalten, Universitetet, Sørs Akademi, og der kan jo nævnes endnu flere lignende Omraader. Det forekommer mig umodsigeligt, at det ikke vilde være retfærdigt, om man ved en Lov vilde nedsætte Rente under 4 pCt. f. Eks. for de umyndige, saa længe som Landets almindelige Rente eller Lovgivningens Rente endnu er 4 pCt. Forudsætningen for, at Staten paa de Omraader, jeg har nævnt, kan uden Uretfærdighed eller Ubillighed paabyde Rentens Nedsættelse, er, at selve den legale Rente eller Normalrenten i Landet er nedsat. I de nævnte Henseender vilde altsaa Loven, om end kun middelbart og indirekte, kunne faa megen Betydning for de allerede bestaaende Renteforhold.

Som ærede Medlemmer, der have gennemset Lovforslaget, ville have bemærket, indskrænker det sig strengt til kun at forandre Tallet 4 i Loven af 1855 til Tallet 3½. Det er altsaa Kernepunktet i Forslaget, det rører ikke ved andet, i øvrigt bliver alt bestaaende, som det har været tidligere. Jeg indrømmer straks, at der kunde være Opfordring til at gaa videre, der kunde være Grund til at søge Ændringer i den bestaaende Retstilstand tilvejebragte i videre Omfang. Forslagsstillerne have imidlertid ment, at det var rigtigst at undlade dette, da det i sig selv maatte kunne have Uanseligheeder nok at føre Forslaget igennem, saaledes som det foreligger, idet det jo berører Forhold, hvor Interesserne komme stærkt paa Spil. Vi have derfor begrænset Forslaget til kun at ændre Rentefoden uden at medtage noget som helst andet. Men jeg skal dog ikke undlade at nævne nogle Forhold, som det laa nær at tage med og søge ændrede, naar man var sikker paa, at der ikke derved vilde lægges Hindringer i Vejen for Forslagets Gennemførelse. Saaledes kunde man opstaa det Spørgsmaal, om ikke Afgangen til ved Laan i faste Ejendomme at faa Bevilling til at svare højere Rente end den normale, burde indskrænkes til de Tilfælde, hvor Sikkerheden ikke er saa stor som den, der forlanges ved Udlaan af umyndiges Midler, om ikke med andre Ord denne Afgang til at svare højere Rente burde udelukkes i de Tilfælde, hvor Sikkerheden er ganske fortrinlig. Det forekommer mig, at adskilligt kunde tale derfor. Paa den anden Side er det maatte ikke saa afgjort, om ikke en saadan Kægtelse af Afgangen til at svare højere Rente, hvor Sikkerheden er af første Række, kunde medføre Skade under visse Konjunkturer for selve de Debitorer, som man tilsigtede at hjælpe. Det er et Spørgsmaal, som i alt Fald ikke foreligger saa klart, at man med Sikkerhed kan tage sit Standpunkt. Dernæst kunde der spørges, om man ikke ved en Revision af den gamle Rentelov burde sætte en Stopper for visse Fortolkninger, som sanktionere Omgaaelser af Forbudet imod at svare mere end normal Rente af Laan i faste Ejendomme. Der foreligger saaledes Højesteretsdom for, at det er tilladt uden Bevilling til at svare højere Rente end 4 pCt. for Bekselgæld, selv om der herfor ved Stadesløsbrev er givet Pant i fast Ejendom; ja, der foreligger endog Domme, som tillade en Rente af 20 pCt. og derover. Dette er en Fortolkning af Renteloven af 1855, hvis Holdbarhed dog bliver bekæmpet fra Universitetets Side, saa der kunde være faa meget mere Opfordring til ved en Revision af